

LA ACADEMIA CALASANCIA

Fundador: RDMO. P. EDUARDO LLANAS, SCH. P.

AÑO XXXVI — N.º 808

MARZO 1927

Hojas de un Breviario

Las cuartillas están blancas, con impoluta blancura; en prensa la imaginación, y agolpadas como luchando entre sí varias y encontradas ideas que parecen pretender cada una de ellas para sí, el mismo cáldo de la inteligencia que con el ropaje divino de la palabra las lleve al mundo de las realidades...

Y yo que me juzgo ajeno a ellas, pienso al margen de sus pasioncillas, que también las ideas tienen su vanidad...

Mas ellas que son fuertes y altaneras, por la sutileza penetrante de su espiritualidad, con vivacidad de réplica me avasallan y acusan asimismo a mi inteligencia de grave pecado de vanidad. ¿No será presuntuoso el pensamiento que parece hallarse perplejo ante la pretendida abundancia de ideas?

Por si tuvieran razón la inteligencia al juzgar de vanas las ideas o las ideas al recriminar su orgullo al pensamiento, arrinconó los temas que una y otras me sugirieran y en esta Hoja de Breviario plasmaré mi meditación sobre la vanidad a que, muy de mi agrado, este singular torneo me fuerza.

¿Qué es vanidad? Huyamos de definirla. Siempre sentí horror a las definiciones que no son más que convencionalidades

subjetivas del definidor y voluptuosidades de erudito. Por otra parte todos sabemos qué cosa sea vanidad porque la descubrimos en los demás y hasta en ocasiones la sentimos también. Vayamos, pues, por otros senderos.

El punto más interesante a tratar es el de si en seres inteligentes cabe la vanidad. Resueltamente que no.

Cuando la mujer hermosa hace gala de su belleza, el atleta exhibe la fortaleza de sus miembros, el noble ensalza la ranciedad de su estirpe, el sabio pregona la superioridad de sus inventos, el artista se admira de sus creaciones, se escucha el orador, cuando en una palabra, alguien de ese hormiguero humano que se agita a nuestra contemplación en un ir y venir incesante, alardea de una cualidad o perfección que posee sobre sus semejantes, se coloca por lo que a grado de inteligente se refiere en el más ínfimo lugar, nos semeja al pavo que abre su polícromo abanico y lanza al espacio el chillido pregonero de las armonías prestadas de unas líneas y colores que no conoce, ni ve.

Y decimos que en un ser inteligente no cabe la vanidad, por varias poderosas razones.

Si las perfecciones o cualidades de un ser finito, son finitas y limitadas no puede tenerse vanidad de algo superable e incompleto, pasajero y fugaz. Las arrugas imprudentes borran la tersura impecable de un rostro bello de mujer, la edad y las enfermedades doblegan los músculos del atleta, el sabio ve destruída la certeza de sus hipótesis por nuevas teorías de otros pensadores que le desautorizan, el artista pierde el pulso y la visión singular del color y de la forma, el orador mimado por la multitud muere en el olvido, a todos ellos les empujan en la pendiente de la vida otros semejantes con sed de superación, con cualidades y perfecciones nuevas más en armonía con los nuevos gustos y que caen al fin al golpe crudo de la piqueta demoledora de la comparación. ¿Debieron tales sentir vanidad siquiera sea en el momento simbólico que pudiéramos llamar de su reinado? No, ciertamente; pero si de hecho la tuvieron quedó vanamente disipado el perfume máspreciado de sus

excelsitudes, poseerlas con humildad, destruyen a los ojos del sabio toda su valía y patentizaron la pequeñez de sus inteligencias.

Otra razón de importancia está en que nada nos pertenece, pues todo lo recibimos en administración y uso, de las bondades de Dios, quien nos confía nuestras potencias y sentidos, nuestras condiciones personales para que con el buen empleo de las mismas cooperemos a su obra inmensa de compensación y caridad. ¿A qué, pues, tener orgullo de lo que no nos pertenece sino como don gracioso que pudo no otorgársenos y que otorgado no es a nosotros a quien honra sino al dispensador de tales beneficios? ¿Puede un buen cristiano sentir ni un momento presunción por lo que sólo debe despertarle gratitud y reconocimiento?

Y aún asiste otra razón de monta. ¿Qué sabemos nosotros de perfecciones y por qué hacemos distingos de seres iguales y hermanos, cuando Dios no distingue a los hombres sino por la pureza de sus intenciones y la bondad de sus actos?...

Huyamos, pues, de toda vanidad y en nuestra propia esfera cada cual rompa las distancias que por cualquier concepto le separa de su hermano; descienda a su nivel, si quiere hacerse digno de haber sido sellado por Dios con alguna perfección, si quiere colocarse entre los varones sabios y prudentes que escuchan la inspiración divina y tengamos entre las normas de nuestra vida, la única vanidad perdonable, la vanidad de no sentir vanidad.

RAMÓN RAFAEL.

La Pedagogia Calasància ⁽¹⁾

pel Dr. Angelo Campanelli, President del "Ginnasio Comunale" de Mirandola

(Continuació)

Aquesta llarga digressió, si per una banda ens fa comprendre l'actuació dels PP. Escolapis en aquell període en què la gropada es congriava contra Galileu i s'abrivava també contra llur Ordre, per l'altra ens prepara per a fer-nos càrrec de la gran afecció i connexitat que la Religió de les Escoles Pies ha tingut sempre amb les ciències positives, de guisa que hom pot enumerar-n'hi en tot temps, des de la primera meitat del siscents als nostres dies, una llarga sèrie de representants valuosíssims. El Sant Fundador, tingués o no ell mateix una especial aptitud envers les matemàtiques, volia que dins la seva ordre fossin conreades amb ardor, i cartenia d'una manera especial els que hi mostraven inclinació. "M'és molt plaent que es dediquin a l'estudi de les matemàtiques, sense ometre, però, la pràctica de la virtut" diu en una lletra del 9 de desembre de 1634; i escriu al P. Angelo Morelli: "Dediqui's a perfeccionar-se en les matemàtiques tant com pugui, que això és d'una gran utilitat a la gent". Amb data del 16 de maig de 1630, deia al P. Cherubini: "Que es comprin els llibres de matemàtica al clergue Salvatore, per tal que aprofundeixi els seus coneixements en aquestes ciències; que se l'ajudi a fi que es fonamenti bé en aquelles, per les quals el Senyor li ha donat un talent particular"; i encara escrivia al damunt dit Angelo Morelli de Sant Domènec, tramès a posta a Florència, amb data del 4 de desembre de 1632: "El meu desig és que aprengueu en el més breu temps possible les matemàtiques". L'esmentat P. Michelini, traslladat de Florència a Roma per tal d'obtenir de St. Josep que alguns clergues joves de bones esperances fossin enviats a la capital toscana a estudiar matemàtiques, escriu sobre això a Galileu amb data del 12 d'octubre de 1634: "El nostre P. General em concedeix només dos joves per a l'estudi, a causa de l'escassetat dels nostres mitjans i del nostre estatge a Florència. Em desplau de

(1) Vegeu pàgs. 123, 161, 210, 243 i 273 del volum de 1926 i 3 i 35 del present volum.

no poder emmenar-me'n sis o vuit que hi mostren una disposició gens ordinària. Em diu que caldria establir aquest estudi a Roma; però a mi m'interessa més el veïnatge de la V. S. que qualsevol altra cosa. El Senyor Marquès Strozzi us revereix en extrem, i el mateix fan el Pare Rdm. D. Benedetto (*Castelli*), Campanella (*del qual escriu el P. Giovannozzi*: "el cèlebre Dominicà, qui actuà així mateix com a mestre de filosofia dels nostres clergues, fou sempre molt afeccionat envers les Escoles Pies i llur Fundador"), el Senyor Giovanni Borelli, deixeble seu, el Senyor Magiotti i molts dels nostres Pares... El nostre P. General es reconeix obligadíssim vostre pels favors que la V. S. em fa a mi i als altres Pares nostres".

L'estudi de la matemàtica, de la física, i en general de totes les ciències positives, no havia de constituir el fi exclusiu de l'Ordre, la qual, recordem-ho bé, havia aparegut per donar als fills del poble aquella educació i instrucció que els temps els negaven. Per això, si entre els rengles dels PP. Escolapis hi havia, com efectivament hi foren i hi són, religiosos que per llurs distingides qualitats i inclinacions reeixien a elevar-se damunt el comú de les persones cultes, tant millor; afegirien major glòria i esplendor a l'Ordre; però l'estudi i l'aprofundiment de les ciències més elevades i sublimes no havia d'ésser obstacle per a l'assoliment del fi primari de la mateixa Ordre. Així efectivament ha estat sempre, i amb justícia afirma Celesia dins la "Storia della Pedagogia" que "les Escoles Pies floreixen servant viu i incorrupta aquella pia amor al poble, a la ciència i a la civilitat, que informà llurs principis".

Els religiosos Escolapis, mentre es dediquen a l'estudi de les ciències, de les lletres i de les arts, aprofundeixen els seus coneixements en les disciplines pròpies de les escoles inferiors, puix que a tothom era obligatori d'ensenyar-les, com veurem més endavant. Per això afirmava un xic més amunt que ni tan solament els adults més cultes podien eximir-se de l'estudi de certes matèries específiques de l'Ordre Calasància. La primera de tals disciplines era la cal·ligrafia.

Si els Germans de les Escoles Cristianes han estat els perfeccionadors dels sistemes cal·ligràfics, fins a obtenir molt sovint els premis més disputats en els concursos, les Escoles Pies, creades un segle abans, hi donaren el primer gran impuls per exprés voler de Calasanç. La seva ini-

ciativa és tant més encomiable, com més blasmable és la incúria general de tal disciplina en el seu segle, i en els segles anteriors. De la mateixa manera que hom s'explica fàcilment que abans de Calasanç la cal·ligrafia, el mateix que les altres disciplines, no fos conreada amb una intenció divulgadora, hom comprèn amb igual facilitat el motiu per què St. Josep li donà gran importància. Ell no es proposava educar i instruir el jovent per enlairar-lo només moralment; volia que la instrucció servís també per a la vida, i que fos utilitzada pels seus escolars per guanyar-se el pa; essent per això la cal·ligrafia un dels primers requisits, especialment per als càrrecs comercials o afins, és natural que reputés utilíssim el seu estudi i la seva pràctica.

Podem fer-nos càrrec de la importància que hi donà si considerem el fet que, indistintament, tots els religiosos de la seva Ordre, joves i vells, sacerdots o clergues, havien d'ensenyar-la; i ell mateix en donà l'exemple en aprendre-la a la no gens tendra edat de cinquanta anys; i com que no li era possible, a causa dels seus molts afers, d'exercitar-s'hi de dies, s'hi practicava a la nit. Se sap que una vegada va fer un contracte amb Ventura Squaselmi, cèlebre cal·lígraf, el qual havia de donar aquell ensenyament tant als alumnes com als mestres. Amb data del 3 d'octubre de 1643 escrivia al P. Paolo de la Reina dels Angels: "Aquells qui per supèrbia no cerquen d'aprendre un exercici tan útil al nostre Institut, com és el de la cal·ligrafia i de l'aritmètica, que tinguin ben present que Déu no els admetrà a sa presència, puix que no cerquen d'humiliar-se per amor d'Ell, mentre que Ell s'humilià per llur amor". No sé si en aquesta lletra podia ésser més ferma l'assercció del principi que volia que fos respectat i observat per tothom, per al bé d'aquells minyons que havien de constituir la societat del demà.

I puix que en la mateixa lletra el Sant al·ludeix l'aritmètica, diré que, indistintament, tots els Escolapis tenien l'obligació d'estudiar-la; efectivament, junt amb el llegir i l'escriure, constituïa la base de l'ensenyament primari, com la constitueix també avui en els nostres programes.

(Seguirà)

La Última Comunió de St. Josep de Calasanç

FINIA el segle XVI^è aquell segle XVI^è en què es trobava en el període àlgid la Renaixença de les arts clàssiques i de les ciències humanes que es desvetllaven d'un somni de centúries, aquell segle en què sorgí triomfant en el crepuscle dels nous temps—Fuit d'or de l'Edat Mitjana—el Sol de l'Ideal esplendorós, vivífic, que tres segles abans havia invocat el Seraffí d'Assís amb tendre cant d'alosa matinera, i que la trompa daurada del gran Dant Alighieri, com veu d'aurora batent la tenebra, havia anunciat amb son càntic immortal.....

Dissortadament, junt amb les arts clàssiques ressorgien els falsos ideals de la paganitat, i les errors, els hàbits i els costums de Grècia i Roma que de tants segles jeien sepultats entre la pols de les antigues ruïnes!

Al costat, doncs, de la santa llum que naixia, ressorgien la vanitat, l'heretgia, la luxúria... i la Nau de Pere necessità més que mai l'ajut de l'Altíssim per no ésser engolida per les ones de la corrupció i de l'escepticisme que s'encrespaven gegantines i amenaçants.

Adhuc la dolça Bellesa que hauria de brollar cristal·lina i pura de la font de l'Ideal s'enllaçava ara amb la turpitud i la seva nitidesa era enterbolida i maculada pel fang. Aquelles arts renaixents ocultaven sovint dins l'esplendorositat de la forma vana tot el verí perfumat del paganisme.

Però la Creu havia de regnar tant dalt de l'agulla gòtica com en el cim de la cúpula clàssica. Com a reacció contra els perills d'aquell moviment espiritual, veiem iniciar-se la Reforma catòlica del si de la qual nasqueren tantes novel·les ordres religioses, tants grans sants, tantes energies eficaçment utilitzades.

St. Josep de Calasanç és una de les grans figures d'aquest moment de la història de l'Església. El seu nom és inscrit entre els que més contribuïren en aquell període difícil a l'assoliment de la victòria contra l'esperit paganitzant.

Passem per damunt de la seva vida llarga i exemplaríssima, i de la seva obra fecunda, nodrida de tantes de dolors, de tants de sacrificis i de penalitats. Ben conegudes són de tots tant l'una com l'altra, i dia per dia són cada cop més divulgades. Aturem-nos solament devés les darreries de la vida del Sant. Feia ja 33 anys que s'havia lliurat tot ell a menar vers Déu la infantesa abandonada. Era l'any 1648.

El sant i venerable vellet, vacil·lant ja i decrèpit, ja fa temps que no pot valdre's. Aquella santa energia, aquella ardor encesa, ara es dilueixen dolçament dins la llum d'aquell mirar humil sota la hivernal nevada que cobreix la seva testa. Si la neu és damunt del seu cap, dins el seu cor encara crema la fornall on es forgen la impetuositat de l'apòstol, l'heroisme del màrtir, l'entusiasme del confessor de Crist. Ara té la passa incerta, però el seu tremolor no és pas el de la senectud impotent; és més aviat com un batiment d'ales per assajar la gran volada devés el Cel, o com la frisança d'un àngel que es deleix per la visió de la Bellesa que mai no mor, o com el fremit d'una gota de rosada en ésser pressa per un raig de sol.

El seu cos es decandia i la seva feblesa no li permetia ja de celebrar l'August Sacrifici, font de fortitud i de consol. Com a refugi suprem, acudia sempre que les seves forces li permetien al Sagrat Convit de la Santa Taula, i li plaïa de fer-ho especialment en la missa que celebraven els seus fills de religió, i voltat dels seus infants benamats sota la volta humil de Sant Pantaleó.

Fou precisament la reproducció d'una d'aquestes impressionants escenes, la de la darrera comunió del Sant, que donà lloc a la composició d'una obra immortal, produïda per un dels més grans genis de la pintura espanyola. Ens referim al gran quadre de Goya representant l'última Comunió de Sant Josep de Calasanç.

Mireu la tela màgica: Abans que tot aquest raig de llum que devalla suaument damunt la faç del Sant, amanyagant els seus ulls amb un papalloneig d'ales angèliques i encenent-hi dues guspises de claror, talment dos estels tremolosos en un cel d'albada.

Com dir la indecible expressió de felicitat d'aquell rostre que sembla a punt d'enlairar-se devés el cel blau i rosa per l'escala argentina d'aquells raigs de llum plens de suavitat?

Com és que els llavis de Josep s'entreobren dolçament, i el seu rostre cau en aquell sublim embadaliment com si sentís arribar a les seves orelles el remoreig de les lires d'ensomni que polsen els àngels o com si aspirés les delicades aromes despreses dels encensers de la Glòria?

Es que el ve a visitar el seu estimat Jesús dels forts i dels humils, per fer-li tastar les dolceses d'aquell Paradís que ha de fruir ben aviat.

Josep roman agenollat, les mans plegades, i en expressió d'angèlic èxtasi; l'estola blanca i immaculada, abraçant el seu coll, davalla per entre els plecs de l'hàbit negrós.

Al davant seu, el sacerdot escolapi que li lliura el Pa de Vida, amb tota la humilitat d'un fill, amb tota la veneració d'un deïxeble. A l'entorn d'aquestes figures, altres venerables escolapis, pregant fervorosament, car el trànsit de llur Pare s'acosta... Tots els esguards són piens d'admiració envers aquell vellet tremolós que els fa hereus del seu esperit d'heroi i els encomana de continuar la missió sublim que amb ell començaren...

I, destacant-se damunt la foscor dels murs de St. Pantaleó que fan de fons al quadre meravellós, hi ha ço que no podia mancar-hi: unes testes d'infant emplenant tota l'Església. Són els infants de les Escoles Pies que volen acompanyar el seu estimat Pare en els seus darrers moments. En l'ambient, a despit de la mort, no hi sura la tristesa, ans una joia plena d'emoció i il·luminada d'esperança.

Josep de Calasanç està a punt de deixar el món, per entrar dins l'eternitat. Ell se'n va, però la seva llavor resta. Aquests sacerdots que el volten, aquesta multitud d'infants que l'esguarden formen una legió que va acreixent-se a través dels segles. Preguem a Déu perquè la llavor mai no esdevingui eïxorca.

J. BLANCH I BOÉS.

Estampa de Març

L'Anunciació de la Verge

LA Primavera arriba, preludi d'un temps tot perfum i claredat. I amb ella, preparant un demà desitjat i consolador, desvetllament de les valors més pures, la festa de l'Anunciació de la Verge Santíssima.

La lluminosa festa ens porta efluvis de joventut, anhels de nova vida, cants d'ocells i volior d'orenetes xiscladores que ens retroben guardant la llar i ens fan mirar més devés el cel blau. Vida i bellesa, serenor i enfortiment de l'esperit. També lliçó d'art a través d'aquest tema inefable. Els més selectes artistes s'han sentit enamorats del tema de l'Anunciació de la Verge, i per ell revivim tota la Història de l'Art cristià en processó d'obres notabilíssimes. Veurem l'austeritat dels primitius cristians; la rigidesa romànica, arquitectural i d'ulls hipnotitzadors; la puresa dels italians de Giotto sortits; el despertar dels istils florits; abundor gòtica en ses característiques flamenca, germànica, francesa i hispànica; floridura artística i devessall de preciosisme. I a seguit, les exuberàncies renaixentistes, més filles de la forma que de l'esperit. I el barroquisme inflat i pesant, i el neo-classicisme, i el pre-rafaelisme que tant excel·lí, i les tendències modernes que culminen en els temps presents de renovació i recerca de nous camins d'art.

Els artistes ens han fet veure dintre el sant tema primaverec de l'Anunciació de la Verge, interiors sumptuosos i de catedrals, estances humils, mobles i ceràmica, paviments, llibres i atuells, indumentàries interessantíssimes, paisatges i jardins de bellesa inefable que perfumen i canten el gran Misteri de l'Encarnació anunciat per l'aurífic Arcàngel.

D'un d'aquests interiors de rica arquitectura gòtica que estatja la humilitat de Maria i on, dalt d'un pinacle, David toca l'arpa, és la taula flamenca reproduïda ací, escola dels germans Van Eyck, grans mestres del seu temps i inventors de la pintura a l'oli, nou procediment que tant havia de precipitar la via ascendent de la pintura universal.

JOAQUIM RENART.

Síntomas

EL cardenal Maurin, arzobispo de Lyon, se congratula en un documento público destinado a producir sensación, de los síntomas de reversión al catolicismo visiblemente manifiestos hoy en la sociedad francesa y sobre todo entre los intelectuales. Uno de ellos, y no el de menos significación, es la multitud de estudios y vidas de santos que aparecen cada día en las librerías francesas.

Hasta no ha mucho las vidas de los santos se escribían con la finalidad exclusiva de cubrir la piedad de los fieles, de suministrarles documentos de edificación espiritual. La ausencia de espíritu crítico, de preocupaciones psicológicas era en ellas total y absoluta. El autor no hacía obra de historiador sino de panegirista. Su biografía no resultaba un documento humano. No era el retrato de un hombre de carne y huesos como los demás mortales que pasó por el mundo venciendo dificultades, dando cima a grandes empresas, con los ojos fijos en un ideal, con el corazón y la mente puestos en Dios. Eran en la hagiografía el exacto *pendant* de ciertas imágenes, muy numerosas, que no reproducen ningún rasgo típico del bienaventurado, que se limitan a representar un tipo genérico de semblante místico al que sólo ciertos detalles de indumentaria o ciertos atributos externos caracterizan suficientemente.

Hoy por exigencias del espíritu crítico no puede abordarse la vida de un santo sin previa y abundante documentación. De donde resultan descartadas multitud de afirmaciones gratuitas o poco fundadas. La invasión de la psicología en todos los terrenos ha hecho que el biógrafo se complazca en presentarnos el drama íntimo de la santidad, la acción de la gracia luchando, venciendo, puliendo y sublimando la obra de la naturaleza. En fin, el gusto por la Sociología ha llevado al escritor a encuadrar la figura del santo en el marco de su época, haciéndola

destacar con vigoroso relieve entre las que se mueven en el mismo escenario histórico.

Creemos que hay que alegrarse con toda el alma de esa evolución verificada en el campo de la hagiografía. Gana con ello la verdadera piedad, no la piedad dulzona y de relumbrón, sino la piedad sólida, robusta, varonil. Por otra parte, ¡qué cúmulo de obras selectas, verdadero regalo para el espíritu, no nos ha proporcionado!

Recuérdese el *S. Agustín* de Louis Bertrand cuya traducción en lengua catalana nos tiene prometida la biblioteca «Horizons». El mismo Louis Bertrand publica en la «*Révue des Deux Mondes*», tal vez la revista de alta cultura de mayor difusión, un bellissimo estudio sobre Sta. Teresa⁽¹⁾. Y en una de las conferencias organizadas por la «*Révue des Jeunes*», vemos anunciado el tema siguiente: «*Pourquoi j'ai écrit Sainte Thérèse, messagère du surnaturel*». Conferenciante, L. Bertrand.

En los centenarios, no todo es afortunadamente exhumación arqueológica, pompa solemne y vana. El de S. Francisco de Sales dió lugar a un bellissimo estudio de Henry de Bordeaux: «*Saint François de Sales et notre cœur de chair*»⁽²⁾. Y con ocasión del de S. Francisco de Asís son innumerables los estudios publicados. Citemos solamente la sugestiva obra de Louis Gillet, «*Sur les pas de S. François d'Assise*», obra de peregrino, de artista, de historiador, de poeta, verdadera peregrinación a los santuarios franciscanos, en que vemos resucitar toda la Edad Media y resurgir con toda la sencillez y encanto la leyenda franciscana. Obra que ha constituido uno de los grandes éxitos de librería, pues se han agotado en pocos meses siete numerosas ediciones⁽³⁾.

Y he aquí otro punto de vista que conviene no pasar en silencio: el favor con que son acogidas del público tales publicaciones. No es un público de fieles y creyentes, ni es una minoría de selectos, sino el gran público, la gente que lee, los hombres en quienes se mantiene vivo el gusto por las cosas del espíritu, los que se apresuran a adquirirlas. No ha habido tal vez en los dos últimos años, un éxito editorial comparable al obtenido por el «*Saint Paul*» de Emilio Baumann⁽⁴⁾. Se tra-

(1) *Révue des Deux Mondes*. N.º 1 y 15 de Dic., 1 y 15 de En. y 1 de Feb.

(2) Lib. Plon. 6 Rue Garanciesi, VIe Paris.

(3) Idem, idem.

(4) Grasset, Editeurs. Rue des Saints Pères 61. Paris.

ta simplemente de una vida del Apóstol, de aquel «judío pequeño, flaco y atrabiliario», que decía Renan. El título es sencillamente el indicado; nada de sugestivo, ni prometido. La obra se acabó de imprimir en 25 de Enero de 1925; el ejemplar que tenemos a la vista adquirido en Diciembre último pertenece a la 166e édition! He aquí un hecho que tiene el valor de un argumento apologético.

Aún más. No son solamente los grandes escritores católicos, sino autores de franca y reconocida incredulidad quienes se han sentido atraídos y subyugados por la figura de los santos. Mme. Dularne Mardrus que no oculta su falta absoluta de fe, que la reputa como una desgracia análoga «a la de no poseer millones», ha escrito la vida de la Santa de Lisieux, la dulce carmelita hija espiritual y homónima de nuestra Teresa, la grande, la única. En Barcelona, una de nuestras mejores revistas se ha ocupado en este fenómeno singular: un incrédulo escribiendo con innegable simpatía, con un esfuerzo generoso para comprender, una vida de santo (1).

Tal vez a ese gusto por las vidas de los santos se debe otro fenómeno, religioso y literario a la vez, digno de llamar la atención y que hoy sólo podemos apuntar: la aparición de la novela católica. De la novela genuinamente católica. No de la novela escrita por católicos. Ni de la novela en que no se ofenden los sentimientos y creencias católicas. Ni siquiera de la novela en que los conflictos morales reciben una solución conforme al catolicismo. Ni se trata tampoco de aquellas en que el catolicismo es el elemento pintoresco, externo, el ambiente en que se mueven los personajes y se desarrolla la acción. Se trata de la novela en que entra como factor principal y desempeña principalísimo papel, lo específicamente católico, lo sobrenatural, la gracia. Teníamos novelas místicas. Teníamos una novela modernista; «El Santo», de Fogazzaro; «Sous le soleil de Satan», de Jorge Bernanos; «Le signe sur les mains», del ya citado Baumann; «La chercheuse d'amour», de Louis Artus, son tres recios ejemplares de un nuevo género.

ALBERTO BERTOMEU, SCH. P.

(1) Véase «Revista de Catalunya». IV. 28 Oct. 1926.

Petit Glossari de l'Escola

Anecdòtic

No pot tenir el Glossador la gosadia d'emprar una petita anècdota de l'estudi on viu, curulla d'ensenyament, pobrissona, però, de moviment dramàtic? Si ell ha dit que l'Escola sempre sobta, i en dir això creu haver escrit el més formós pensament del seu Glossari, no podrà fer la història dels sobtaments de la tasca diària?

O Mestre qui llegeixes aquestes pàgines del pobre Glossador, tu sabràs veure quelcom de bo i de profitós en la més misèriosa incidència de l'Escola!...

* * *

L'infant era indòmit. Venia d'un estudi llunyà i no era pas el primer estudi per on havia passat. Per totes bandes l'elogi de l'infant era el mateix; hom pressentia per al pobrissó malalt (l'anormalitat és una malaltia), una fi trista i una vida accidentada.

El mestre bo, jo l'he conegut, el rebia amb l'amor del sacerdoti de vocació, amb l'amor de Josep de Calassanç, i l'infant notava ço que mai havia sentit encara, la suau carícia d'unes paraules afectuoses, d'un mestre a qui ell, sense prèvia coneixença, ja avorria.

L'efecte de la bona impressió, cal confessar-ho, no esdevenia de durada. Tres dies més tard l'infant ja realitzava la primera entremaliadura. El mestre bo era més dolç encara en rependre la falta; i com que l'infant esperava una tempesta i es trobava amb una joguina, la impressió de l'ànima era notable, car era en sentit invers de com es creia. L'infant restava perdut.

Era aquell un mestre ben original, tanmateix. Ell no sabia que el mestre mirava de redimir l'infant del mal camí...

* * *

"Cada bugada es perd un llençol". No riguis, lector, de l'acudit. Així cada cop que l'infant ultrapassava la llei, perdia un caire de la seva irregularitat i poc a poc esdevenia un noi ben regular. Es que sempre és possible aquest miracle? No, sempre no. En aquest cas era ben possible, car es tractava de bona pasta, deformada per deixadesa i oblit.

El darrer episodi anecdòtic de la formació d'aquest infant és ben remarcable.

En hores d'alt estudi (es tracta d'un noi de quinze anys), el mestre bo va sobtar-lo escrivint una lletra comprometedora. No era res immoral, cal confesar-ho, però era una lletra que no havia d'escriure's. El mestre bo guardava l'escrit sense donar-hi importància. Els altres infants encuriosits esguardaven esperant el resultat, l'infant culpable restava confós. Era un cop decisiu. Aquella lletra donada als pares era un conflicte. L'infant ho temia, tant més, que els bons informes que els pares havien rebut durant una mesada, restarien malmesos per la lletra indigna.

—Tot perdut, es deia l'infant; tot perdut. No n'he tret res de millorar quelcom.

* * *

L'escola era buida. Hi romanien solament el mestre i l'infant culpable.

Era un moment d'emoció.

Dolçament el mestre mana acostar-se a l'infant. I amb indiferència li diu:

—Té, estripa aquesta lletra tu mateix. I ara, fill meu, no hi tornis.

El miracle era fet. Vencia la generositat. Més enllà, la pura mirada del mestre bo era suficient per a commoure l'infant abans indòmit.

RUTH.

Feminismo

(Conferencias de D.ª Francisca Planinkova)

S IEMPRE es interesante el tema del feminismo y mucho más cuando los conceptos salen de labios de una mujer, después de haber pasado por el crisol de su corazón. Los hombres vemos las cosas a nuestra manera por objetivos que queramos ser. Justo es oír a las mujeres, más hablando de sí mismas; delicioso, cuando lo hace toda una señora como D.ª Francisca Planinkova.

No tengo el honor de conocerla personalmente; más, sólo sé de ella lo que dijo la señorita López Sagredo al hacer su presentación: que era una inteligencia y una voluntad que recomendaban los altos cargos políticos que ocupa en su patria y en las Instituciones Femeninas internacionales. Las conferencias leídas en el Salón de Sesiones de la Diputación de Barcelona acreditan que merece los honores recibidos y dejan adivinar las virtudes de la senadora checoeslovaca Sra. Planinkova.

Tiene esta ilustre dama el don de la simpatía y de la comunicación nacidas de su señorial sencillez. Sus conferencias no han sido profundas, ni filosóficas, ni grandilocuentes. Han sido sinceras. Y la sinceridad es un don tan raro que se hace estimar en lo que vale.

Es el feminismo un problema complicado, profundo, trascendental. Tiene sus adversarios y adeptos incondicionales; pero no dudo que el feminismo tal como lo ha expuesto la distinguida Sra. Planinkova, en las conferencias del Palacio de la Diputación de Barcelona, sólo puede contar con los últimos. Haciéndose eco de unas palabras del actual Presidente de la República Checoeslovaca lo ha presentado como un problema de humanidad. Su feminismo, en general, es no sólo un feminismo aceptable, sino deseable. Laborar por los derechos de la mujer, por

su cultura, por la protección que merece, es lo que nos ha explicado la Sra. Planinkova más que con oropeles oratorios, con la fuerza de la elocuencia de los hechos realizada por la Sra. Planinkova en el Senado de la República Checoslovaca. Porque la Sra. Planinkova nos ha enseñado más a hacer feminismo que a perorar sobre feminismo. Nos ha dado *una lección de cosas* más que de teorías. Por ello la segunda de sus conferencias ⁽¹⁾ fué a nuestro entender la provechosa y la mejor. Fué un relato, casi confidencial, de lo que se había hecho en su patria por la libertad, por la justicia, por la cultura de la mujer; cómo se habían obtenido, en el Parlamento de la República, las leyes contra la prostitución, sobre la protección de la maternidad, de la infancia y del trabajo de la mujer por la eficacia de la labor de las senadoras checoslovacas. Nos hizo vivir la teoría que sentó en su primera conferencia de que así como el corazón de la mujer es un elemento esencial del hogar lo es también de la Sociedad y en el Estado por ser una y otro expansión de la familia.

No se puede negar que en la moderna legislación, hija de la Revolución francesa, regla del estado moderno, falta mucho corazón en todos los órdenes y en todos sentidos.

Es copioso lo que se ha escrito sobre la evolución de la Humanidad, de sus progresos y educaciones y de las leyes de las mismas. Creo, con todo, que no se puede negar que en el variado curso de la Historia en casi lo único que hemos ganado progresivamente es en lo que llamamos humanidad, que en términos cristianos damos el nombre de caridad. ¡Pero cuánto falta aún por andar en bien entendido feminismo para no salir del tema de estas líneas! Sírvannos las conferencias tan substanciosas y agradables de la senadora Planinkova para cooperar en el camino de la redención de la mujer.

ISIDORO RIBAS.

(1) He aquí los temas de las tres conferencias: Primera. «La femme et son importance pour la famille, la société et l'Etat». Segunda. «Le droit de vote des femmes et la coopération de la femme dans le Parlement tchécoslovaque». Tercera. «Le mouvement féministe dans le monde».

Lluís Maria de Beethoven (*)

EN aquest nom, revelant-se en forma de síntesi commovedora, tot el passat i tot l'esdevenidor de la Humanitat. El dolor dels homes agitant-se violentament dins ell i la voluntat augusta triomfant de la misèria i dels sofriments humans.

Beethoven és l'home indiscutible de la *passió*. L'home que escriu la seva música perquè sent la necessitat absoluta de donar als homes ço que ja no pot contenir el seu cor. Es el lluitador formidable, l'heroi de la música, el profeta inspirat, el demiürg qui sembla posseir la clau de tots els enigmes humans.

Es el nou Prometeu tot arborat del foc diví. "Res tan bell—diu ell mateix—com pendre a la divinitat els seus raigs més esplèndids i escampar-los damunt la Humanitat".

Els homes tots no hauriem de pronunciar el nom de *Beethoven* sense una forta emoció. Ell ha d'evocar-nos, no solament la sublimitat del músic, sino també la grandesa de l'home. No ens ha de moure exclusivament el cor, aquest nom únic, sinó també la consciència. Hem de sentir com canta aquest nom, però hem de sentir també com crema. En aquest nom tot el poder de la intel·ligència; però, en aquest nom, també i millor encara, tot el poder del sofriment i de la bondat. Jo no sé d'altre nom damunt una vida més bondadosa i més tràgicament apassionada i quan, en hores d'ensomni, pretinc d'imaginar-me quin fou el més gran dels grans homes, és sempre l'alta i sobi-

(*) Siguin's permès d'afegir la nostra feble veu a l'harmoniosa cantada que, en lloança del Cigne de Bonn, entonaran tots els homes de cor durant aquest any jubilar beethovenià. A tal objecte, havem escollit certs fragments de dos interessants treballs, deguts, l'un a la ploma del nostre crític Joan Llongueras (*Beethoven o la passió*) i l'altre a l'erudit musicògraf Teodor de Wyzewa (*Beethoven*). Sintetitzant-los, havem procurat coordinar lluminoses idees d'ambdós fervorosos comentadors beethovenians, i fem nostres llurs apreciacions que seran més dignes d'ésser ofertes a l'homenatjat que totes les nostres humils paraules.

rana imatge del músic *Beethoven*, la que m'apareix. Potser això és perquè de tots els grans homes, Beethoven és el que estimo més i ses obres són les que em commouen més profundament. Però, també, potser fou més que un home (Jordi Bizet, íntimament l'anomena déu). Els mateixos que no el comprenen o no l'estimen, en llur presència senten respecte i temor, senten que és més que ells i la seva grandesa els aparta.

Es tan gran, en efecte, que tota definició que es faci del seu geni és incompleta. Es clàssic o romàntic? Es del temps antic o del nou? Dubto que se'l pugui classificar dintre d'una escola, d'una època o d'un país. Cap home ha tingut més joioses alegries, ni més doloroses tristors; ningú ha sentit més matisos ni ha concebut més grans conjunts. S'ha pogut comparar Mozart a Rafael; però comparar Beethoven a Miquel Angel, com s'ha fet, és en veritat no haver comprès a cap d'aquests dos admirables mestres. Si Miquel Angel no ha pintat, dibuixat i esculpit tota sa vida la mateixa figura, de la seva obra es desprèn una impressió d'unitat, que es precisa i s'aferma a mida que se l'estudia de més a prop. Beethoven ha traduït, l'un darrera l'altre, tots els sentiments, i cada obra seva és un món a part que no s'assembla a cap més. Comparin-se entre elles les seves simfonies. No sembla que cada una d'elles sigui l'expressió d'un geni i el producte d'una vida? Dubto que es trobi, en un mateix home, una més prodigiosa varietat de temperaments i una major força creadora per a concebir tantes obres tan absolutament diferents.

En totes les obres de Beethoven existeix un segell comú: l'extremada simplicitat dels mitjants per ell emprats, i per això és superior als altres homes. Wagner deia sovint que l'art i el caràcter de Beethoven eren els únics que no havia pogut profunditzar per complet. Anomenava Beethoven *un màgic diví*. Deia que passarien segles abans no s'aconseguís de conèixer a fons aquesta obra immensa i aquest immens pensament. En això Wagner fou bon profeta, ja que avui la seva obra i el seu pensament ens són quasi familiars, mentre que d'un any a l'altre descobrim noves significacions a les composicions de Beethoven; llur harmonia, en lloc d'apaivagar-se, ressona cada vegada més i més fort en els nostres cors.

El segell més acabat del geni, que Wagner veurà en Beethoven, és sa miraculosa facilitat de crear móns nous amb el no

res. Jamai, en efecte, Beethoven es preocupà de renovar les formes i els procediments del seu art. Adoptà els procediments i les formes que els músics empraven en aquella època, i es concretà, segons Wagner, a santificar-les, en portar-les a més alt rol. Les seves simfonies, sonates, quartets i la seva òpera, foren escrites emprant models de simfonies, de sonates, de quartets i d'òperes dels seus contemporanis; però aquests empraven aquest llenguatge per encantar l'orella; no així Beethoven que l'utilitzava per expressar, en el detall de llurs més subtils matisos, els més profunds sentiments que hagin emocionat una ànima palpitant de passió i de poesia.

Afegiré que si per ésser un gran home, necessari és d'ésser un home universal, tenir vertadera i ardent curiositat envers tots els aspectes de la natura i del pensament, ningú, ni el mateix Goethe, no ha donat damunt del món una més ampla mirada. Llevat de certs elements de contrapunt, Beethoven res no havia estudiat i fins a la mort, pot dir-se que res no sabé; però tot ho ha comprès i tot ho ha percebut. Els judicis literaris d'aquest il·letrat, meravellaven els qui els escoltaven; haurien meravellat el mateix Goethe si aquest s'hagués interessat un xic a fullejar les cartes que li adreçava l'humil músic de Bonn. Ningú no estimà més apassionadament la natura; ningú no ha reflexionat més constantment a l'entorn dels problemes del destí. Fins a la mort conservà un cor pur i ingenu com el d'un infant. Els seus contemporanis ens diuen que era un gegant; la seva estatura era petita, però l'esperit diví que portava en son si, l'engrandia.

I quan pretinc d'imaginar-me quin fou, entre els grans homes, el més desgraciat, és també la tràgica imatge de Beethoven que s'erigeix davant meu. D'altres han parlat de la seva grandesa, però de la seva dissort, potser cap de sos biògrafs se n'ha fet prou càrrec. Fou dissortat des de la infantesa i ho fou cada vegada més tots els dies de la seva vida. No veig en el transcurs dels seus anys que fruís d'una veritable alegria.

S'ha parlat del trist destí de Mozart o de Wagner. Però, Mozart, morí jove i si el seu destí fou efectivament lamentable, el seu caràcter amable i fidel li evità, quasi sempre, de sentir tota sa dissort. Sotmès a la tirànica dominació del seu pare, del príncep (el seu burgès) i després, segons sembla, de la família de la seva esposa; el públic no l'aprecià com calia;

estava contínuament mancat de cabals,... però, no contrastant tot això, posseïa una animeta d'ocell; per fugir d'aquest fals món, es refugiava dins les selves encantades, animades per ses cançons. A més, mancat de glòria, comptava amb l'admiració de sos iguals: el vell Haydn l'escoltava bocabadat, estremint-se amb supersticiós entusiasme amb sos cants, tant suaus i tant purs, que li semblaven baixats directament del cel. Quant Beethoven, als disset anys, aconseguí de reunir alguns cabals per abandonar Bonn, és envers Mozart que es dirigeix, sense altre intenció que de veure'l i d'escoltar sa música.

Quant a Wagner, si per llargs anys no fou apreciat i es protestaren ses produccions líriques, la major part de culpa la tingué ell mateix, que des de la iniciació de la seva carrera es proclamà un revolucionari. Però també es cert que trobà, en compensació, afectuoses i actives amistats i visqué sos últims anys en una apoteosi veritable. Ningú hauria estat més feliç, a no posseir Wagner una deu inestroncable d'inquietud i de malenconia que abrigaba la seva ànima, ànima de poeta.

Que diferentment desgraciat fou el destí de Beethoven! Imaginem-nos aquest músic, condemnat a viure, únicament per i per a la música, que als trenta anys, pobre, sol en el món, mancat de família i d'amics, dóna's compte que es torna sord i que per això mateix ja no existirà música per a ell! I encara és necessari d'imaginar-se'l dins l'ambient en què visqué, voltat de gent que no el volien compendre, tan absolutament isolat, que ningú no li digué que era un geni i que la seva música era diferent de la dels seus col·legues. D'aquests, els que haurien pogut apreciar el seu art (Haydn, Mozart), eren ja morts. Per altra part, potser per a aquests també hauria arribat de jorn: no l'haurien comprès. A més, a mida que Beethoven s'endinsava més i més en l'estudi de l'expressió, el gust dels seus contemporanis s'apartava de les formes clàssiques: Rossini acaparava tots el entusiasmes. Beethoven, no anava, com Wagner, endavant, sinó endarrera del seu temps. Els seus amics més fidels fins dubtaven d'ell. Cap d'ells, no es donà compte de com era sublim i sobrenatural el geni beethovenià. I per al públic, Beethoven era un pianista-compositor, un rival de Clementi, de Hummel i de Reichardt, però desigual, maniàtic i extravagant.

Beethoven creà la seva obra en el silenci; sols trobà sosteniment en si mateix. "Resignació—diu en una lletra,—quin re-

fugi tant miserable! i és l'únic que em resta! Oh! que bella és la vida! Però per a mi està per sempre emmetzinada! Unicament em sosté l'esperança; sense ella, que seria de mi?" En els darrers anys de sa vida, escriu en el seu carnet: "Des d'avui cal que deixis d'ésser home, que deixis de viure per a tu mateix i que sols visquis per als altres; per a tu ja no hi ha benestar possible. Déu meu, dóna'm la força suficient per vèncer-me a mi mateix!... Senyor, dóna una mirada envers el desgraciat Beethoven; no permetis que sofreixi així per més temps!..." I afegeix: "Mes ai!, únicament en el món ideal trobaré la felicitat. L'amor i l'amistat sols m'han destrossat!" Conegudes són ses màximes: "No reconec altre signe de superioritat, d'excelsitud, que la bondat"; "fer tot el bé que es pugui; estimar la llibertat per damunt de tot, i ni que sigui davant d'un soli, no trair jamai la veritat". En moments d'exaltació dirigeix súpliques com la que diu: "Tu, Senyor, des de ta glòria, mires el fons del meu cor; tu el coneixes i tu saps que l'amor als homes i l'anhel de fer el bé l'emplenen". I ens confessa que Sòcrates i Jesús han estat els seus models...

Heus aquí com parlava l'home què féu de la música el més sublim mitjà i la més alta finalitat del seu viure. Heus aquí com sentia l'home que semblà fer de la música una nova religió. Heus aquí, en aquests breus mots, tant palpitants i tan excel·lament reveladors, sintèticament representada tota la *passió* que desborda de *Beethoven*; aquella *passió* flamejant que li destrossava el cor i li sobreixia pels ulls i per tot el rostre; aquella *passió* que ben de veres voldríem avui nosaltres saber viure i contemplar.

FRANCESC D'A. NONELL I SISA.

Pal·las

FA dies i mesos que el diccionari català "Pal·las", en fascicles setmanals, va apareixent regularment i silenciosament. Silenciosament, aquesta es la paraula. Sense anuncis llampants, sense escarafalls de crítica, sense elogis ni blasmes va fent tranquilament el seu camí. Almenys no hem tingut l'avinentsa de llegir ni d'oír enlloc aquella paraula joiosa, engrescada que l'aparició d'una obra semblant havia de provocar en tothom qui s'interessa pel renaixement del nostre verb.

Tothom coneix la cabdal importància del Diccionari Ortogràfic de Pompeu Fabra. I sap, en conseqüència, quin tresor lingüístic, quin gavadal de mots d'un aire netament terral, d'un so pristinament inconfusible, resta lluny del nostre abast, per no trobar enlloc llur genuïna significació. Doncs vetaquí on radica un mèrit ben indiscutible del "Pal·las": el de posar-nos en possessió d'una munió extraordinària de mots catalaníssims, la significança dels quals ens era abans totalment interdida. Es, en efecte, d'allò més mínvol el percentatge dels vocables que conté el Diccionari Ortogràfic i no són en el "Pal·las". I hom veu, tot seguit, com és significativa la susdita qualitat del "Pal·las", només reparant que el diccionari Fabra es d'una gran riquesa lèxica. Tothom hi trobarà un eixam de mots, que sols en la contrada on s'escolaren llurs temps joenívols, són d'ús corrent. De les terres lleidatanes mateix hi ha dotzenes de ben escaients i saborosos termes dialectals.

Per veure de relleu això que diem, no cal més que posar al costat del diccionari Fabra els tres volums del Salvat, el d'en Rovira, el d'en Civera, etc. En tots es palesa una llastimosa penúria de lèxic. Agafeu el "Pal·las" i els horitzons s'eixamplen, la passa donada envers el diccionari català definitiu és una passa de gegant.

Hem citat els noms de Rovira i Virgili, el prosista que més ens plau, i de Civera i Sormaní. Quin contrast més gran entre llurs diccionaris mediocres i llur prosa plena d'ufana i gerdor! Hem pensat més d'un cop que en l'assaonada plenitud d'aquesta hi haurà influït ben segurament la més o menys laboriosa gestació d'aquells. Si un tal pensar fos encertat, qui trobaria paraules per ponderar el profit que la parla treu dels bons diccionaris?

En el pròleg del "Pal·las" hom llegeix que havia estat acaronada la idea d'indicar la pronunciació figurada de cada mot. Quina llàstima que una tan bella idea no fos convertida en una bella realitat! Cal que en sortir un nou diccionari català explicatiu, no resti oblidada, car es d'una importància transcendental. Una llengua no és ben coneguda si no ho és amb tots els ets i uts. El diccionari ortogràfic Fabra marca una fita de tothom albiradora, en el progressiu perfeccionament del nostre idioma; el dia que dongui a llum son diccionari explicatiu, sota la garantia del seu mestratge, insuperable, llençarem les campanes al vol, i si aquest diccionari explicatiu, pel sol fet d'ésser de Mestre Fabra també acabadament ortogràfic, és, a més, ortoèpic, podrem fruir aleshores un dels gaudis més purs i justificats. Referent a la indicació de la pronunciació figurada diu l'autor del "Pal·las", E. Vallès: "La llengua catalana és d'una complexitat fonètica prou remarcable per no pretendre afranquir-se d'allò que han fet la generalitat de les llengües, àdhuc adreçant-se a l'ensenyament per a l'estranger. Per què no ha d'escaure això al català, els arcans gramaticals del qual romanen, per a molts que es vanen d'escriure i parlar la llengua llur, tan ocults com els de qualsevol altra llengua?"

Bé ens pensem que la difusió del "Pal·las" no haurà estat proporcional a la poca fressa que hom mogué als volts de la seva aparició. Si fos altrament, ben de lamentar seria. Car en un temps que tan merescudament sabem copsar la valor de les publicacions cabdals nostrades, com són ara, la "Fundació Bernat Metge", "Els Nostres Clàssics", que lluen com astres de primera magnitud, i altres i altres d'isolades i de variats matisos, fóra ben incongruent de no atorgar tot el nostre entusiasme a l'obra que ens ocupa.

Si gran és el benefici que la nostra parla rep de l'obra magna de la "Fundació Bernat Metge", molt més gran és encara el que treu d'"Els Nostres Clàssics", car gairebé tothom empra una

sintaxi esquinçada, viciada, i per beure l'aigua pura i cristal·lina, cal anar a les fonts que brollen al cim de les nostres lletres encara no mal influenciades.

Abans que la síntesi és l'anàlisi, abans que la sintaxi, l'analogia, doncs, encara, abans que "Els Nostres Clàssics", el "Pal·las". Per a bastir un edifici cal previament triar els materials. Els elements primaris d'una parla són els mots. No és, doncs, absurd que tractant-se del llenguatge, posterguem un sistema racional, que en tota altra branca del saber humà—les degudes circumstàncies ateses—reputem l'únic eficaç?

Es clar que el treball de diccionari es àrid, pesat, carregós, però, en canvi, és de gran eficàcia per al complet coneixement d'una llengua, amb la mateixa eficàcia natural que té l'estudi acurat i minuciós de cada una de les peces, petites o grans, d'un mecanisme qualsevol, per al conèxement precís i exacte d'aquest en sa totalitat.

Què la tasca es àrdua i difícil? Doncs tant més ennoblidora. Qui té una mica de senderi i toca de peus a terra, sap que el treball és un dels pocs títols verament enaltidors, que per dret propi pot l'home ostentar.

Els que fugen del treball o veuen en ell un rebaixament de llur aptesa, son uns malavirats. Però sempre n'hi han hagut i n'hi hauran, mentre el món sigui món, de gallòfols amb pretensions d'ésser uns treballadorassos, com de treballadors, vergonyants i vanitosos, que tot i esfetgegar-se per tal de fer un bon paper, volen aparentar que només els cal que bufar i fer ampolles.

Abans de posar punt final ens cal acomplir un deure ineludible: el d'excusar-nos ben sincerament, sense reserves mentals de cap mena ni fingida modèstia, de la paradoxal gosadia que inclou el fet de parlar a tort i a dret de perfeccionaments lingüístics, en una forma tan imperfecta i malgirbada.

PAU JUNY I VILES.

Conhort

*Si saps posà una mica de consol
en la pluja d'hivern que du enyorança,
el record del bon temps no et farà dol
ni l'instant que s'esmuny gens de recança.*

*Si en cada gota de la pluja minsa
que bat amb persistència el finestró,
i al blau que mostra un núvol que s'esquinça
hi saps veure una mica de claror,
tindràs, amic, aquella benaurança
que deixa el temps, tancada dintre el pit;
i ni el cel gris et donarà frisança
ni sentiràs cap ombra de neguit.*

* * *

*Oblida prest tota pena passada;
que amb el record, l'enyorança reviu.
No sents, inquieta, dins la nuvolada
com hi palpita l'ardència d'istiu?*

*Torna a fruit la gran il·lusió
dels lluminosos indrets plens de vida;
l'ona que canta l'eterna cançó;
la font que es perd en el tou d'herba humida;
aquelles hores tan plenes d'encant
i el bon airet olorós de muntanya;
l'ombra dels pins sota el cel radiant
i el dolç esguard de una bella companya.*

*I posant una mica de consol
en la pluja d'hivern que du enyorança,
ni el record del bon temps et farà dol,
ni l'instant que s'esmuny gens de recança.*

J. ALBERT.

A Nausica

*Canta'm, o Musa, la dels auris cabells que voleien
besats per l'oreig, la gràcil figura que sembla de vori
d'aquella fembra gentil i adorable que encisa i atreu
com la sirena subtil i embriagant de la vella llegenda
que fou lloada d'Ulisses diví i un jorn l'ésser d'Alcínous rebia.
Canta-ho, Musa, amb ta veu suavíssima i dolça
que filtra a l'orella i arriba dins l'ànima
deixant un neguit com si Amor la colpís amb ses fines sagetes
prenyades del líquid parió al que el vell Eros
filtra en el cor dels amants que l'invoquen.*

*Diga'm la gesta gloriosa i divina d'aquella Nausica
qui va cobrir la nuesa del fill de Laertes, un dia,
i vers el palau del seu pare menava-li els passos
i estatge en rebia i el tracte de príncep esqueia
al Rei de donar-li sense exigència de nom ni de Pàtria,
i encara pregava a Daimó, el dolç Poeta, contar-li
ço que de Troia caiguda i ses gestes sabia.*

*Diga'm la gràcia i la joia del rostre d'aquella Nausica
davant de l'heroi qui cegà l'ull immens de Polífem
i amb Ajax lluità per copsar les armes lluentes d'Aquil·les
i tants de perills corregué abans que Itàquia veiés el seu rostre
després de la seva partida guerrera on vint anys s'escolaren.*

*Diga'm, o Musa, també, la llangor d'aquell rostre de dea
quant la partida apressada de l'hoste d'Alcínous
i el bategar d'aquell cor tot amor pel bell hèroi,
quan, tremolós, a Daimó recomptava la història
de la gruta divina i l'encant de Calipso, i d'Agamèmnon i Aquil·les
evocava les ombres i l'amistat de Circe encisera,
mentre que Ulisses diví, acompanyat del bon Rei, vers el port
[caminava
on ja la nau sobre el pèlag havia frisança
de rebre la petja suau i alhora segura d'aquell fill de dea
que abans de partir besava el mantell de Nausica
sentint-se colpit d'una extranya ferida amorosa.
Canta-ho, Musa, i conta'm el dol que sentia i les llàgrimes
que la dolça Nausica vessava quan Ulisses partia,
llençant-se amb dolor damunt de la platja sorrenca
mentre solcava la nau la llisor del blau pèlag
i el vell Daimó de nou les glòries de l'hèroi de Troia cantava...*

*Canta'm, o, Musa, la dels auris cabells que voleien
besats per l'oreig, la gràcil figura que sembla de vori
d'aquella fembra gentil i adorable que encisa i atreu
com la sirena subtil i embriagant de la vella llegenda
que fou lloada d'Ulisses diví i un jorn l'ésser d'Alcínous rebia...*

R. PIQUÉ BATLLE.

La dilatación de los metales

Manera de medirla

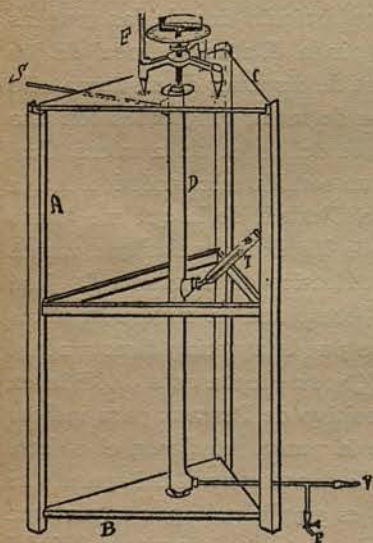
VAMOS a describir en el presente artículo dos de las muchas maneras que existen para medir la dilatación lineal de los metales. Todos ellos son a base de disponer de un aparato lo suficientemente preciso para que sea capaz de medir longitudes con una precisión tal que puedan apreciar variaciones del orden de la micra. Casi todos están fundados en el movimiento de un tornillo micrométrico. En la Escuela de Ingenieros Industriales de esta Ciudad, de la que me honro en ser alumno y en la que hemos verificado las experiencias que vamos a describir, bajo la dirección del docto catedrático de la misma D. José Mañas, disponemos de dos aparatos que presentan la condición antes dicha. Uno de ellos es un esferómetro que puede apreciar directamente micras, ya que su paso de rosca es de $0.5 \frac{m}{m}$ y su cabeza está dividida en 500 partes; además está provisto del dispositivo de Perraux para indicar con exactitud el momento de contacto de la punta móvil con el objeto. Lo esencial de este dispositivo está en que la punta central del aparato es móvil dentro del tornillo y su movimiento es amplificado por un sistema de palancas, de modo que en el momento de contacto, la punta móvil del sistema se coloca delante de una punta fija que sirve de fiel. El otro aparato es un microscopio comparador que está constituido por un microscopio de aumento 15 a 20 diámetros que puede correr a lo largo de una regla, estando regido por un tornillo micrométrico de $1 \frac{m}{m}$ de paso y como la cabeza de dicho tornillo está dividida en 200 partes, su apreciación es de 5 micras, aunque a ojo puede apreciarse 1 micra.

Nosotros hemos empleado el esferómetro aplicándolo al dispositivo de la figura y hemos medido el coeficiente de dilatación del hierro.

Consta de un tubo del material que se ensaya, cuya parte inferior se apoya sobre una punta metálica; por dentro se hace pasar una corriente de agua fría o una de vapor de agua, midiendo la variación de longitud la diferencia de lecturas del esferómetro y las temperaturas un termó-

metro cuyo depósito queda dentro del tubo. El soporte A está constituido por tres montantes de madera poco sensibles a la humedad, sujetos por su parte media por tres travesaños de la misma madera, y en la inferior por una pieza triangular de fundición B. Cada uno de los tres montantes verticales termina por arriba en una punta metálica sirviendo de apoyo a un grueso vidrio triangular C lo más plano posible y en el que se han esmerilado al ácido las partes que han de estar en contacto con los soportes o montantes y las que han de servir de apoyo a las puntas del esferómetro. En su centro se ha practicado un taladro que provisto de un agujero de madera da paso al extremo superior del tubo D cuya dilatación medimos.

La pieza de fundición tiene planeada la cara superior y en la inferior presenta tres nervaduras radiales que le dan gran solidez. Las citadas nervaduras se reúnen en el centro formando un botón en el que se practica una cavidad cilíndrica donde se introduce la extremidad inferior del tubo, descansando ésta en la punta de un tornillo que se rosca más o menos a fin de graduar la posición del tubo.

El tubo se cierra por sus dos extremos con dos tapones a rosca del mismo material que aquél, cuyas cabezas terminan en un plano perpendicular al eje del tubo y pulido perfectamente. Una de estas superficies se apoya en el tornillo de la base de fundición y sobre la otra se aplica la punta del esferómetro.

Para la entrada de vapor lleva el tubo una derivación en la parte inferior, donde se enchufa por medio de un tapón de goma un tubo en forma de T, una de cuyas ramas enlaza con el tapón citado y la opuesta V con un generador de vapor, mediante un tubo de goma y la restante P se cierra con un tubo corto de goma y una pinza de Mohr, sirviendo para purgar el agua de condensación, lo que se logra abriendo la pinza. Existe una tubulura análoga en la parte superior por la que se evacua el vapor, estando provista de un tubo largo S a fin de que el vapor no influya sobre el esferómetro. Para observar la temperatura disponemos de un termómetro T en la tubulura central y cuyo depósito queda cubierto por el agua o vapor que circula por el tubo marcando su temperatura.

Para evitar, en lo posible, las pérdidas de calor por radiación, se en-

LA DILATACION DE LOS METALES

vuelve el tubo con una cubierta protectora formada por un grueso cordón de amianto en espiras muy juntas sobre su superficie.

Para efectuar la medición operamos del siguiente modo:

Se hace pasar primero una corriente de agua fría por el tubo en el sentido de abajo a arriba durante un rato para uniformar la temperatura del tubo, se mide su longitud, se anota la temperatura y se anota también la indicación del esferómetro. Acto seguido se cierra el paso del agua, se vacía el tubo por el tubo de purga y por la otra rama se comunica con la calderita de vapor que ya habíamos calentado previamente, y hacemos pasar por el tubo una corriente de vapor durante unos 15 ó 20 minutos, purgando de tanto en tanto el agua de condensación hasta que la lectura del termómetro permanece constante; además, si cuando el tubo ya está casi a la máxima temperatura, unos 98° ó 99° C, colocamos la punta central del esferómetro en contacto con la cabeza del tubo, cuando el juego amplificador de palancas permanezca inmóvil, nos indicará que el tubo ya no se dilata, rectificando entonces la posición del esferómetro, sabremos los incrementos de longitud y temperatura. Quitando la comunicación con la caldera de vapor y volviendo a hacer pasar agua fría hasta que esté a la misma temperatura que al principio, si el esferómetro nos da la misma indicación podremos dar como bien efectuada la operación. Debe procurarse durante todas estas operaciones, que tanto el esferómetro como el tubo no se muevan del lugar del tubo, a fin de no introducir errores por ser poco planos la cabeza del tubo o del vidrio.

La fórmula empleada para hallar el coeficiente λ de dilatación lineal del hierro, fué la siguiente:

de $\Delta l^{(1)} = l \cdot \lambda \Delta t$ se deduce la fórmula

$$\lambda = \frac{\Delta l}{l \Delta t} \quad (1)$$

después de varificar la operación cuatro veces, los resultados fueron los siguientes:

Temperatura		Δt	Lecturas del esferómetro		Δl	Coeficiente λ calculado por la fórmula (1)
inicial	final		inicial	final		
17	99	82	38,2473	39,0381	0,7908	0,00001249
17	99	82	38,2465	39,0300	0,7835	0,00001238
99	17	82	39,0381	38,2465	0,7916	0,00001250
16	99	83	38,6781	39,4742	0,7961	0,00001240

(1) Δl significa el incremento o variación de longitud, lo mismo que Δt lo significa de temperatura.

Como los resultados son algo distintos los unos de los otros, tomaremos como valor más probable la media aritmética entre ellos, que será 0,00001244.

Para calcular el error probable que cometemos, lo haremos por la fórmula

$$r = 0.6745 \cdot \sqrt{\frac{\delta_1^2 + \delta_2^2 + \delta_3^2 + \delta_4^2 + \dots + \delta_n^2}{n(n-1)}}$$

siendo r el error probable y $\delta_1, \delta_2 \dots \delta_n$ las diferencias entre la media aritmética y cada uno de los valores hallados y n el número de ellos, en nuestro caso será

$$r = 0.6745 \cdot \sqrt{\frac{0,00000000000000141}{12}} = 0.6745 \times 0,00000011 \\ = 0.00000007$$

de manera que el error sólo puede afectar a la última cifra del resultado que es la de octavo orden decimal.

Aunque este método parece tan exacto que uno ya puede quedar satisfecho, hay diversas causas que producen errores que no hemos tenido en cuenta y son la poca exactitud con que se mide el tubo y además las pérdidas de calor por radiación que hacen que la temperatura del tubo sea distinta, aunque poco, de la que marca el termómetro, pues éste marca la temperatura de la corriente de vapor, siendo esta diferencia mayor, cuando el tubo está a elevada temperatura que cuando está a baja, debido a que la diferencia de temperaturas con el ambiente exterior es mayor y la radiación aumenta con la diferencia de temperatura.

Todos estos defectos se han subsanado casi perfectamente con otro dispositivo basado en el empleo del comparador, cuyo dispositivo y procedimiento describiremos otro día junto con los resultados obtenidos.

S. MESTRES

CRÍTICA ⁽¹⁾

G. K. CHESTERTON. — *La Nouvelle Jérusalem*

El que crida l'atenció en les obres de Chesterton és la seva gran dosi de sentit comú i, conseqüentment, l'absència de prejudicis i apassionaments.

Sobta, a cops, la seva penetració intuïtiva i la manera àgil com desfà errors que a còpia d'ésser generalitzats havien arribat a assolir la categoria de veritats indiscutibles en l'ordre subjectiu.

Per això Chesterton es passà al catolicisme, ell que fatalment havia d'anar-hi a parar, enamorat com és de la sinceritat i del bé, i campió reconegut de la raó.

Els trets característics del bon catòlic es troben en ell. Davant l'omnipotència terrena del milionari que controla els *trusts* i la misèria de milers i milers de treballadors, ell qui coneix la valor de les coses eternes, somriu amb un somriús mofeta que humilia l'orgullós capitalista que no té altra noció de la vida que la d'agavellar el diner per dominar i agavellar-ne més. I, per contra, davant els renecs del socialisme subversiu, fa una altra rialla i ensenya, amb la llum segura del seny, les seves contradiccions infantils.

I sobretot, ho embolcalla tot amb la sal del seu idealisme, sa, humà, noble, purificador i redemptor; idealisme que és la gràcia que ens permet de viure amb la pau a l'esperit i amb l'amor als homes i a les coses que dóna un gaudi més pregon que no pas els esclats rabiosos de l'odi i la supèrbia, la primera víctima dels quals són els posseïts.

Aprofita G. K. Chesterton l'avinentesa del seu viatge a Jerusalem per escriure un llibre en el qual tracta de mant problema polític, religiós, patriòtic i social. Reivindica la valor de les grans coses de l'antigor davant l'home modern industrialitzat i afanyós de mesurar-ho tot en metàl·lic; fustiga a cops el caràcter anglès i la niciesa d'aquests cavallers britànics adinerats i *up to the date* que fan una ganyota afeminada en veure un pobre que demana caritat i en canvi contemplen sense escandalitzar-se els milers d'anuncis dels capitalistes que no són altre cosa que im-

(1) En aquesta secció donarem compte dels llibres que se'ns trametin.

ploracions de caritat: ("Renteu amb el sabó "Clean" és el millor!" No és demanar caritat això?).

Els seus comentaris sobre la teoria que els croats anaren a Jerusalem o s'hi moriren, no per esperit religiós, ni per esperit supersticiós, sinó purament per un esperit aventurer, són d'una agudesca còmica que aterra la teoria. Les seves remarques sobre el caire essencialment democràtic de les croades, en les quals els exèrcits eren recrutats entre el poble, sense gaire intervenció dels cavallers i amb capdills rústecs, apareixen com un contrast amb els democratismes i pseudo-representacions populars d'avui dia. I ço que amb molt d'encert ens fa veure Chesterton que les guerres de les croades no foren guerres de conquesta sinó que tingueren el caràcter d'una revolució de reconquesta. Jerusalem, diu Chesterton, és encara, avui dia, una terra irredenta de l'Europa: abans que hi fossin els musulmans hi eren els cristians. Tots aquests mites que corren de la gentilesa dels musulmans, de Saladí, de llur tolerància i altres belles qualitats, i en sentit oposat tots els defectes que s'atribueixen als cristians d'aquell temps — traïció, crueltat, barbàrie — són llegendes elaborades pel racionalisme sec dels darrers segles. Calia menysprear l'Edat Mitjana; calia menysprear la religió que era una de les seves característiques més nobles; calia, per tant, dir mal dels cristians i lloar els enemics seus d'aquell temps.

Per fi Chesterton acaba el llibre amb un capítol molt interessant sobre el problema del "sionisme". Al costat de consideracions molt atinades hom hi veu com una mena de vaguetat, com si Chesterton vacil·lés i ignorés una mica la doctrina de l'Església sobre aquest punt. Algú ha dit que tant en Chesterton com en els grans convertits, hom hi troba sempre una mancança de l'educació religiosa en llur infantesa. Jo no ho crec, quant a Chesterton, car ell — que com explica, descobrí el catolicisme a la manera d'un mariner anglès la Gran Bretanya després de molt de temps de navegació, i mentre es creia haver descobert una terra desconeguda — en entrar oficialment al catolicisme s'adonà que, espiritualment, ja hi era.

El llibre es fa suggestiu per les peripècies i anècdotes que s'hi contenen i és d'una gran valor com a Baedeker espiritual de Terra Santa.

R. NEGRE-BALET

MISCEL·LÀNIA

Durant aquestes darreres setmanes hom ve notant damunt la nostra premsa un gran interès en ço que pertany a la publicació de llibres catalans i el començament d'una campanya a favor de llur difusió. A conseqüència d'això han estat donades a conèixer una pila de dades ben interessants.

Així hem sabut que el nombre d'exemplars que hom ven d'un llibre català que tingui una mica d'èxit és de dos mil cincents a tres mil. Que, a part d'això, els manuals de divulgació assoleixen tiratges força més considerables: "Nocions de Puericultura" de Roig i Raventós, un dels llibres de més venda de l'any 1926, ha assolit els nou mil exemplars. Que entre les noveles blanques, hi ha una col·lecció que depassa els quinze mil exemplars, xifra que no aconsegueixen, ni de molt, les col·leccions anàlogues en llengua castellana. Que la desproporció de venda entre Barcelona i la resta de terres catalanes no és gaire considerable. Que, després de la capital, Terrassa és una de les ciutats que compren més llibres. Que Tarragona i Tortosa compren molt poc. Que, en canvi, València i, sobretot, Castelló de la Plana compren força més del que hom suposaria. Que a Amèrica i a Madrid la quantitat de llibres catalans venuts és pràcticament nul·la.

A "La Paraula Cristiana" (febrer), Bertran i Pijoan publica una estadística dels llibres publicats en 1926. Segons aquesta són (deixant de banda fullets i periòdics): 195. A "La Publicitat", Antoni Closes dona per al 1926 el compte de 233 llibres sobre 183 per al 1925: en un any doncs, un augment de 50 llibres.

En la campanya de difusió dels nostres llibres ha estat divulgada una bella pensada d'un periòdic de Mollet, "Nostre Ideal". Cada tercer diumenge de mes, aquell periòdic sorteja entre els seus subscriptors una vintena escollida de llibres catalans. Tant de bo que aquesta idea trobi imitadors i moltes d'altres sorgeixin per contribuir a l'expansió de la nostra producció bibliogràfica. — M. C. A.

De veritat que no són pas bromes les males jugades que els soldats de Calles fan als nostres germans els catòlics mexicans. Sembla talment com si busquessin proves de si els catòlics d'avui, són d'aquell invicte llinatge dels cristians dels primers segles de l'Església Catòlica.

Ara com ara, res no fan sinó repetir els mateixos procediments dels emperadors romans, l'obra dels quals s'enfonsà poc a poc i a mida que augmentaven les persecucions a l'Església de Crist. Com ells també avui els governamentals de Mèxic no fan altra cosa que odiar Crist i els seus fidels servents els catòlics de Mèxic. La mala fe, la calúnnia, la mentida, la força bruta, sense altra norma que voler mantenir la Constitució de 1917, evidentment antireligiosa, per tal de poder donar camí franc a les passions vils i grolleres.

Aquells estimats germans nostres lluiten valents, amb braó, fe i cons-tància. La gràcia de Déu els assisteix i la Verge de Guadalupe els dóna la valor necessària per fer públic testimoni de catolicitat àdhuc sota el pe-rill de perdre la vida.

Són diàries llurs manifestacions d'entusiasme catòlic, i llurs sofriments i angoixes són continus; la sang que surt encesa de les ferides daquells màrtirs de Crist, és generosa i pura com pures són llurs ànimes i ardent la caritat de Déu que abranda llurs cors.

Catòlics mexicans! sou nissaga augusta dels primers cristians.

Amats lectors, acompanyem-los en llurs tribulacions, els nostres ger-mans de Mèxic. Ells ens donen l'exemple de l'oració i de les obres. Do-nem-los nosaltres la comunicació espiritual, amb fèrvides pregàries i de-manem a Déu que faci resplendir ben aviat el Sol de la Pau religiosa en aquella república.

Vosaltres, joves acadèmics de la Calasància, prengueu un exemple de tants i tants joves de vostra edat donant a Déu la confessió més viva de llur fe i amor. Com ells, confesseu i serviu Crist Rei.

A postà us posem a continuació les següents ratlles de l'"Osservatore Romano":

Una nova informació confirma la continuació sense treva de la per-secució més aferrissada contra els nostres germans, els catòlics de Mè-xic. A Guadalajara han estat empresonats noranta catòlics, la major part Cavallers de Colomb i socis de la Joventut Catòlica.

Hi hagué seminaristes qui, després de la clausura del Seminari, es re-uniren en una casa particular, i, sorpresos, foren dispersats a colps de fu-sell; i alguns d'ells quedaren greument ferits.

Igualment a Guadalajara fou assaltat el centre obrer catòlic. Alguns obrers foren ferits, d'altres empresonats; i mentre aquests venien con-duïts per soldats, un jove catòlic, Jesús López Calderón, girant-se vers ells, els invità a perseverar addictes a l'Església; i per això fou atropellat sobtadament pels soldats, que el mataren a colps.

A Aguascalientes un jove fou tancat a la presó, perquè dintre d'una casa resava el Rosari en veu alta. Els seminaristes de la mateixa ciutat foren conduïts a Zacatecas, distant 50 quilòmetres, i tinguts durant vuit dies en un terrat al descobert.

A Sant Lluís de Potosí quaranta quatre terciaris franciscans foren empresonats pel sol delictes de voler-se reunir en una casa particular per celebrar la festa del seu Sant Patró; a la presó celebraren la festa, alegres d'esperit, malgrat la persecució de què eren objecte.

El rector de Pueblo Nuevo (Durango), nomenat Pere López, fou assassinat pels emissaris de Calles. Pocs dies abans ho fou la seva germana per negar-se a descobrir on es trobava el sacerdot, qui era un rector zelosíssim.

El Bisbe de Sant Lluís de Potosí, De la Mora, sabent que un sacerdot diocesà seu estava sotmès a tortures per no voler descobrir on es trobava el Bisbe, es presentà immediatament i fou arrestat i conduït a Mèxic.

El Bisbe de Chilapa, Mons. Campos, ha estat empresonat pel delictes de celebrar la Santa Missa en el seu Oratori privat.

A Aguascalientes es posa una forta multa i presó a les persones que vesteixen de dol en senyal de tristesa per l'opressió de l'Església. Són castigats tots aquells contra els quals es provi que no ho fan per defunció recent d'un parent pròxim.

El Rnd. Prudenci Reyes (a l'Estat de Veracruz) ha estat empresonat per haver administrat l'Extremaunció a una moribunda.

Amb insistència cada dia major, els funcionaris públics són obligats a declarar que aproven la política antireligiosa del govern.

En un país forà han estat arrestats molts catòlics perquè tenien en sa casa un retaule en honor de la Santíssima Verge de Guadalupe. — P. S. V.

Hom projecta d'homenatjar el venerable canonge vigatà Mn. Jaume Collell amb motiu de ço que hom anomena les seves nocces de platí amb el periodisme. Fa justament 60 anys que Mn. Collell sosté braves lluites amb la ploma als dits des de les planes dels periòdics. Després de tants d'anys i a una edat avançada (nasqué a Vich en 1846) es manté en el seu lloc sense desdir per res. Ara mateix col·labora a la "Gasetta de Vich" i està preparant un epistolari del Dr. Sardà i Salvany per a la Biblioteca Sabadellenca.

Cuitem a adherir-nos a l'homenatge que hom oferirà a aquest català incansable i sol·licitem per a ell les benediccions del Cel. — M. C. A.

VIDA ACADÈMICA

L'“Acadèmia” acaba de perdre un bon company en la persona del seu ex-president Dr. Eugeni Nadal i Camps, traspassat el dia 15 de gener a Suïssa, on havia anat a refer la seva delicada salut.

La manca d'espai ens priva d'inserir en aquest nombre una extensa biografia del distingit company finat que tenfem composta, i que, mitjançant Déu, publicarem en un dels vinents quaderns.

Seguint el costum establert, l'“Acadèmia” celebrà Missa de Comunió General i de sufragi per la seva ànima el dia 6 de febrer, tal com a la secció corresponent s'esmenta.

Renovem a la seva distingida família el nostre més sentit condol.

— El nostre bon amic i ex-president de Publicacions Sr. Rafel Cardona, acaba de sofrir la dolorosa pèrdua del seu estimat pare, i en trametre-li la nostra condolença la fem extensiva al seu germà Miquel, bon amic de l'“Acadèmia”.

— També l'acadèmic Sr. Domènec Juncadella sofreix semblant prova. Es el traspàs del seu germà Josep M^a — q. a. C. s. — i no cal dir com sentim la seva dolor i li trametem, igual que a la seva família el nostre més sentit condol.

DIETARI ACADEMIC (Del 16 de gener al 15 de febrer).

— Dia 16: L'acadèmic Sr. Antoni Terradellas ha pronunciat a l'Institut de Cultura la seva anunciada conferència sobre “Procedimientos de la Pintura artística”, que, a l'igual que les anteriors, ha estat presa taquigràficament per les senyoretes de la Secció Taquigràfica de l'esmentat Institut.

— Dia 22: "Feminisme polític" ha estat el tema escollit pel Sr. Josep Aguirre en la conferència donada en la sessió privada corresponent a aquest dia.

— Dies 28 i 31 de gener, i 3 i 8 de febrer: Davant de nombrosa concurrència, l'acadèmic corresponent Sr. Francesc de P. Badia Tobella, notari de Terrassa, ha donat el seu curset sobre "Dret immobiliari", que ha despertat molt d'interès.

— Dia 29: El joveníssim acadèmic Sr. Antoni Terradellas ha fet el seu debut en la sessió privada pronunciant una interessant conferència sobre "La llei i el costum" que ha estat molt ben rebuda i que ha comentat i resumit la presidència.

— Dia 5 (febrer): Un altre acadèmic ha debutat aquest dia. Es el Sr. Carles de Senillosa qui ha parlat de "El Divorcio". També l'ha comentat i resumit la presidència.

— Dia 6: Ha estat celebrada la Comunió General corresponent a aquest mes. La Missa ha estat de sufragi per l'ànima del que fou president de l'Acadèmia Sr. Eugeni Nadal i Camps, mort fa poc a Suïssa.

Cal esmentar la presència de gran nombre de senyors acadèmics, molts d'ells companys del finat (que Déu tingui en la seva Santa Glòria).

— Dia 12: Una festa altament simpàtica ha estat celebrada. Una sessió d'homenatge al nostre estimat ex-president Sr. Manuel Comas Esquerre els treballs del qual en pro de l'Acadèmia són prou coneguts de tothom.

El president Sr. Joan Bruna pronuncià un escaient parlament oferint després a l'homenatjat un artístic pergamí, obra del distingit dibuixant Sr. Josep Guardiola, i que conté les signatures dels membres de les Juntes que presidí el Sr. Comas i les de l'actual Junta, ultra la dels RR. PP. Provincial, Rector de Ntra. Sra. i Director i Administrador de l'Acadèmia. El Rnd. P. Rector de Ntra. Sra. pronuncià un bell parlament elogiant la tasca meritòria del Sr. Comas, i el Sr. Suñol, després d'adherir-se a l'acte, proposà que sigui nomenat President Honorari, de la qual proposició es féu càrrec la Presidència per estudiar-la en la següent sessió de J. D.

Tan bella festa acabà servint-se un exquisit "lunch" en el saló-biblioteca de l'Acadèmia.

Dia 14: Ha començat avui el curset sobre "Orientació de la nova Arquitectura", a càrrec de l'acadèmic Sr. Josep Torres i Clavé, que es continuarà els dies 16, 18, 21 i 23 del corrent.

PROGRAMA PER AL MES DE MARÇ

- Dia 5. — "La ciència dels humils", conferència pel Rnd. P. Pompili
Ma Pagès, Sch. P., Director de l'Acadèmia.
- Dia 12. — Festiu, amb motiu de celebrar-se els Sants Exercicis.
- Dia 19. — Id. per ésser la festivitat de Sant Josep.
- Dia 26. — El Sr. Miquel Coll dissertarà sobre "Un nou capítol dins la
Història de la Literatura Catalana".

SECCIONS

- Dia 7. — Festivitat de Sant Tomàs d'Aquino: A les 8,15, Missa de Co-
munió General amb plàtica.
- Dia 20. — L'acadèmic Sr. Juli de Ferrer, advocat, pronunciarà la confe-
rència corresponent a aquest mes a l'Institut de Cultura.

Hom anuncia pel mes de març un nou curset públic d'estu-
dis organitzat per la Sección d'Estudis Econòmics sobre "Mo-
neda i Banca" a càrrec del Sr. R. Negre-Balet, advocat i Pre-
sident d'Acció Social.

**Assistiu i recomaneu l'assistència als Sants
Exercicis que organitza l'Acadèmia per als
dies de 7 a 13 de març, a càrrec del
R. P. Albert Bertomeu, Sch. P.**

*AQUEST NUMERO DE LA ACADEMIA CALASANCIA
HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA*

Protecció absoluta per a vostè i els seus

La millor protecció contra
la llet adulterada o im-
pura la trobarà vostè
en l'ús de la més
pura y bona de
les llets, la

LLET CONDENSADA
“LA LECHERA”

Demani mostres i folletons gratis a la
Societat Nestlé A. E. P. A., Via Laietana, 41 - BARCELONA

PATIU DELS PEUS?

“Callicida Masó Arumí”

FLASCO 1 PESSETA

y SALINOS MASÓ = Capsa. 2 pessetes

Radio Salil

Bálsamo rápido y seguro para curar los ataques de **Reuma** articular, **Reuma** nervioso localizado, **Gota**, **Ciática**, **Neuralgia**.

USO EXTERNO

Fricciónese la parte dolorida y el alivio será inmediato.

Se consiguen curaciones sorprendentes

La Perla Mallorquina

Confitería = Pastelería = Repostería

Elaboración especial, única en Barcelona, de selectas ensaimadas y pastas mallorquinas

— Grandes diplomas de honor y mérito —
Medalla de oro y copa de S. M. Alfonso XIII

Paseo Gracia, 68, Tel. 2364 G = Claris, 48, Tel. 1866 S. P.
— y Secciones Granja Royal y Granja Royal Oriente —

CURA VEGETAL N.º

**DEL ABATE HAMON
PODEROSO ESTERILIZADOR
DE LAS VIAS RESPIRATORIAS**

compuesta de plantas, sana y agradable, sin sustancias, tóxicas, que no ofrece peligro para la salud ni ensucia el estómago

Es el remedio enérgico contra la Tos, Catarros, Bronquitis, Grippe, Asma;

VENTA: Farmacias,
Centros de Específicos,

LABORATORIOS BOTÁNICOS Y MARINOS

Ronda de la Universidad, 6 - BARCELONA

En MADRID: Farmacia GAYOSO, Arenal, 2

FARMACIA I LABORATORI

MASÓ ARUMÍ

DEL DOCTOR NADAL

(PROVEIDOR DEL F. C. BARCELONA)

Rambla de Canaletes, 1 / Carrer del Bonsuccés, 2

TELÈFON A - 570

BARCELONA

Injectables, Serums, Específics, Anàlisis, Oxígen, Fórmules
elaborades amb productes puríssims i de qualitat de les millors marques
nacionals i estrangeres.

Els ULLS DE POLL i les DURICIES desapareixen sense pe-
rill de cap mena amb el

"CALLICIDA Dr. MASÓ ARUMÍ"

Un flascó UNA pesseta.

EL DOLOR DE CABEZA

Neuralgias, lumbago, ciática, dolores ner-
viosos, reumáticos y las molestias periódí-
cas propias de la mujer

CURAN SIEMPRE CON EL

Cerebrino Mandri

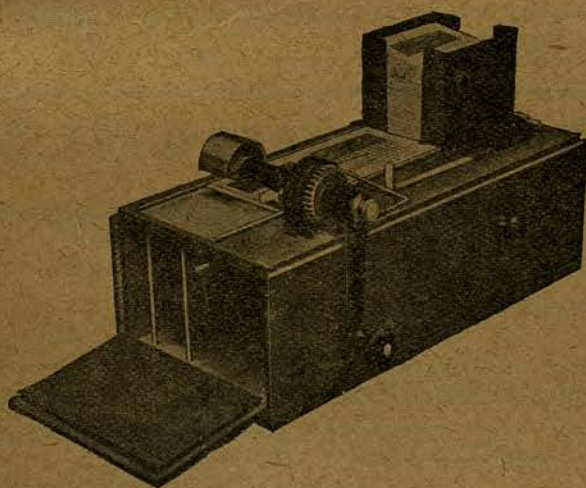
NUNCA PERJUDICA

Anémicos, debilitados, neurasténicos, convalecientes, tomad el TÓNICO MANDRI

La millor màquina per a fer adreces i la mes econòmica

La màquina amb tots els accessoris
y 1000 clixés per a 1000 adreces,

550 pessetes

Mobles d'acer

Màquines
Multicopistes

Organització
d'oficines

RONEO IBÉRICA S. A.

VIA LAYETANA, 51

Tel. 1065 - A

BARCELONA

Imprenta Elzeviriana y Librería Camí A.S.

BARCELONA

IMPRENTA

Calle Torres Amat, 9

LIBRERIA

Poniente, 64

ALMACENES

Pasaje San Bernardo

Dirección por correo: Apartado N.º 421

Impresos de todas clases : Libros de texto para escuelas : Material escolar : La casa que posee mejor surtido en libros para premios, medallas y diplomas
A disposición de los clientes que los pidan, tenemos catálogos de: Sección didáctica, Sección de premios, Devocionarios y Libros de Religión

UNIÓN LIBRERA DE EDITORES, S. A.

Librería Subirana

Puertaferri, 14 - Apartado 203

— BARCELONA —

Librería

Religión, Literatura, Enseñanza, Arte, Ciencias, Medicina, etc.

Estampería

Recordatorios Primera comunión, Primera misa, defunción, etc.

Objetos de piedad

Rosarios, Cruces, Medallas, etc

Sección de Bibliografía

Contesta gratuitamente todas las consultas sobre cualquier clase de obras. Publica periódicamente «ORTHODOXON BIBLION», revista bibliográfica que se remite gratis a quien lo solicite.

El pequeño STUDEBAKER

Tipo "HERSKINE-SIX"

Modelo Europeo

10 litros los 100 kilóm. — 6 cilindros — 12 HP.

Velocidad 100 kilóm. por hora

*El más pequeño de los automóviles americanos — Por sus líneas,
sólida construcción, confort y rendimiento, constituye
el éxito indiscutible en el Salón de París*

PEDID PRUEBAS e informes al SALÓN STUDEBAKER

Paseo de Gracia, 54

Teléf. 3062 A

Librería BOSCH

Ronda de la Universidad, 5 - BARCELONA

**Gran surtido en obras nacionales y extranjeras
de texto y consulta**

**para Facultades y centros de enseñanza superior
Corresponsales de las principales editoriales del mundo
Suscripciones a toda clase de Revistas y publicaciones**

**CICLOS
MOTOS
ACCESORIOS**

SPORTS

SANROMA

Balmes, 62-Tel. 1445 A-BARCELONA

PÍDASE EL CATÁLOGO ILUSTRADO

Pompas Fúnebres "La Condal, S. A."

Central y Oficinas: RAMBLA CATALUÑA, 15

Teléfono 1027 A

Teléfono 1078 A

Talleres y Garage: GERONA, 11 (callelán Ausias March)

Servicio permanente - 30 Sucursales con teléfono

Personal práctico; magnífico coche HISPANO para traslados

La más acreditada e importante de Barcelona

"A E T E R N I T A S"

Nuevo procedimiento para la conservación y
embalsamamiento de cadáveres

Aprobado por R. O. de 21 de Junio de 1924

**SIN INTERVENCIÓN QUIRÚRGICA ALGUNA
SIN QUITAR LA ROPA DEL CADÁVER
RESPETANDO SU SAGRADA INTANGIBILIDAD**

Para adultos, desde, 1,500 pesetas

Para párvulos, desde 950

Representante en Barcelona:

Pompas Fúnebres LA CONDAL, S. A.